

FISKERIAFTALE, 2005

Aftale om Ny Regulering af dansk fiskeri

Regeringen har den 26. oktober 2005 indgået nedenstående aftale vedrørende Ny Regulering af dansk fiskeri med Dansk Folkeparti.

I Grundlag

Formålet med aftalen er inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik at skabe grundlag for en ny regulering af det danske demersale fiskeri m.h.p. at,

- den enkelte fisker får bedre mulighed for at drive et fiskeri, der passer til hans fartøj og fangstmetoder,
- sikre fiskeriets samlede indtjeningsgrundlag,
- iværksætte og udvikle et reguleringssystem, der fremmer en mere bæredygtig udnyttelse af fiskebestandene, først og fremmest ved at begrænse udsmid af fisk,

Endvidere skal aftalen skabe langsigtede rammer for det pelagiske fiskeri og industrifiskeriet.

II Ny Regulering for det demersale fiskeri

Der gennemføres en ny regulering for torsk, tunge, rødspætter, jomfruhummer, mørksej, kuller og dybvandsrejer i alle danske farvande, for kulmule og pighvar i Nordsøen, for havtaske i norsk farvand, samt for brisling for fartøjer i det demersale fiskeri og for sild i Østersøen. Andre bestande kan blive aktuelle på et senere tidspunkt.

Reguleringen gælder for alle registrerede erhvervsfiskerifartøjer, der fisker på et kommercielt grundlag.

Reguleringen sker i form af en ordning med fartøjskvoteandele (FKA), der hvert år udmøntes i årsmængder for det enkelte fartøj. Ordningen gennemføres med et 8-årigt opsigelsesvarsel, således at der ikke er tale om en permanent overdragelse. Spørgsmålet om opsigelsesvarslet og om ordningen i øvrigt skal evalueres inden 5 år fra ordningens ikrafttræden.

Der gives mulighed for at sammenlægge fartøjer og kvoteandele. Ved sammenlægning skal fisken følge tonnagen. Der fastlægges en øverste grænse for det antal fartøjer, som den enkelte fisker må have betydende interesse i. Parterne er enige om, at der fastlægges en grænse efter nærmere drøftelse med erhvervet.

Der gives mulighed for puljefiskeri, hvor de deltagende fartøjers fangstmængder indgår i puljen, hvor de udnyttes efter indbyrdes aftale mellem fartøjerne.

Fartøjer, der ikke ønsker at udnytte mulighederne for sammenlægning eller puljefiskeri, fisker på de årligt tildelte årsmængder.

Der gives endvidere mulighed for

- en "oprydningsrunde" før etablering af den ny regulering, hvor fartøjerne kan bytte kvoteandele primært m.h.p. at samle fiskeriet i færre farvande,
- en bytteordning, hvor fiskerne inden for det enkelte kvoteår kan bytte fangstmængder mellem fartøjerne. Bytteordningen gennemføres efter faste bytteforhold mellem de forskellige fiskearter og uden direkte kontakt mellem modtager og overdrager.

Der etableres en fiskefond til at gennemføre kvotebytter med andre EU lande og til udviklingsorienterede formål, fx hjælp til yngre fiskere. Fonden tildeles kvoteandele for de vigtigste bestande, før fastlæggelsen af kvoteandelene til de enkelte fartøjer. Ufordelte mængder kan i løbet af kvoteåret tildeles forholdsmæssigt til FKA systemet.

Fastlæggelsen af fartøjskvoteandelene sker på grundlag af fartøjets historiske fangster i 3-årsperioden 2003-2005, idet der lægges størst vægt på de seneste års fangster, jf. tabellen nedenfor. Vægten for 2005 udregnes for årets forløbne måneder således, at der sker en sæsonudjævning.

År	vægtning	Eksempel 1	Eksempel 2	Eksempel 3	Eksempel 3
2005	50%	10‰	6‰	14‰	inaktiv
2004	30%	10‰	10‰	10‰	10‰

2003	20%	10‰	14‰	6‰	10‰
Resulterende FKA		10‰	8,8 ‰	11,2‰	5‰

Note: I eksempel 1 har fartøjet fanget 10‰ af fisken i hvert år, i eksempel 2 og 3 er hans fangstandel varierende.

Der vil være behov for at tage stilling til "atypiske fiskerier", bl.a. fiskerier, hvor der er sket fartøjs- eller ejerskifte i de seneste år. Det detaljerede grundlag for håndtering af atypiske fiskerier fastlægges i Fiskeridirektoratet efter rådgivning fra Erhvervsfiskeriudvalget. Direktoratets afgørelser vil kunne påklages til Fødevarerministeriets departement.

For bestande, hvor den danske kvote i perioder ikke har været fuldt udnyttet, kan den uudnyttede historiske andel også befiskes af fartøjer uden fartøjskvoteandel på bestanden.

Bemærkninger

I forhold til Arbejdsgrupperapporten af 8. juli 2005 om regulering af det demersale fiskeri er listen med omfattede arter udvidet med brisling for fartøjer i det demersale fiskeri og sild i Østersøen.

Definitionen af fiskefartøjer, der fisker på et kommercielt grundlag følger FØI's minimumsindtægtsgrænse på ca. 224.000 kr. for at indgå i regnskabsstatistikken. Fiskere, der kan godtgøre, at de opfylder kravet om kommercielt grundlag ved en lavere indtjening, kan efter en konkret vurdering blive omfattet af ordningen.

Fartøjer, der er ikke er omfattet af FKA-ordningen p.g.a. indtægtsgrænsen, fisker på de andele af de samlede kvoter, der hidtil har været fisket af disse fartøjer. Fiskeriet reguleres efter regler fastsat efter rådgivning fra Erhvervsfiskeriudvalget. For også at skabe bedre planlægningsmuligheder for disse fartøjer, er aftaleparterne enige om, at fartøjerne skal have så lange rationsperioder som muligt.

Sammenlægningsordningen og puljeordningen følger Arbejdsgrupperapporten. Det forudses, at tilmelding til puljerne sker forud for hvert kvoteår, og at de er bindende for hele kvoteåret.

Det forudses, at mængdebytteordningen administreres af erhvervet.

Kravet om, at fisken skal følge tonnagen, forudses udmøntet således, at bindingen opretholdes i to år.

Ordningen gennemføres med et 8-årigt opsigelsesvarsel, således at der ikke er tale om en permanent overdragelse. 8 års perioden vurderes at give tilstrækkeligt investeringsincitament, og den tager højde for reglen om, at aktiver skattemæssigt kan afskrives over 7 år. Spørgsmålet om opsigelsesvarslet og om ordningen i øvrigt skal evalueres inden 5 år fra ordningens ikrafttræden. Ordningen vil i øvrigt være omfattet af generelle regler vedrørende fx havdage, tekniske fiskeriregler, kontrolregler, skatte- og tolkningsregler mv.

Historikmodellen afviger fra den i Arbejdsgrupperapporten anbefalede, idet den lægger særlig vægt på, at adgangen til fiskeriet har været faktisk udnyttet i de seneste kvoteår. Dette indebærer bl.a., at udflagede fartøjer mv., der ikke har været udnyttet de seneste år, får fangstrettigheder, der afspejler den manglende udnyttelse.

Dette har været et udtalt ønske blandt mange fiskere ved fødevarerministerens høringer.

Modellen reducerer i øvrigt antallet af de atypiske tilfælde, bl.a. i forhold til fiskernes bekymring for, at de andele, som de får til rådighed ikke svarer til de fiskerimuligheder, der er i dag. Der vil imidlertid fortsat være behov for at tage hensyn til en række atypiske tilfælde, hvor fiskeren på baggrund af særlige forhold som fx ejerskifter, sygdom mv. har været i en særlig situation. Retningslinierne for håndteringen af disse atypiske tilfælde bør tilrettelægges i Erhvervsfiskeriudvalget, som er vant til at håndtere den slags spørgsmål. Efter afgørelse af atypiske sager og klagesager uddeles eventuelle restmængder forholdsmæssigt til fartøjerne.

Nogle bestande – fx rødspætte, har i perioder ikke været fuldt udnyttet. Aftalen indebærer, at de kvoteandele, der historisk ikke har været udnyttet, stilles til rådighed for alle fiskere, dvs. også fiskere, som ikke hidtil har drevet fiskeri på den pågældende bestand. Det forventes at adgang for nye fiskere vil ske gennem et rationsfiskeri. Rationsfiskeriet vil med tiden kunne afløses af en FKA-ordning for nye fartøjer, der er kommet ind i det pågældende fiskeri.

Der vil være administrative omkostninger forbundet med ordningen.

III Kystfiskeriet

Parterne ønsker, at sikre, at det erhvervmæssige kystfiskeri også fremover udgør en betydende del af den danske kystfiskeriflåde. Kystfiskerifartøjer, som driver et egentligt kommercielt fiskeri, og som fremadrettet opfylder kriterierne om en maksimal længde på 17 m og om at mindst 80 % af rejsedagene hvert år anvendes til rejser, der ikke overstiger 3 døgn. De, der tilmelder sig, får tildelt en andel af den ekstra fangstmængde på 10% af torsk og tunge, som indgår i kystfiskeraftalen af 29. juni 2004. Kystfiskeraftalens ordning om en ekstra tildeling på 10% torsk til kystfiskeriet udvides til at omfatte Østersøen.

Det er ikke muligt, at sælge kystfiskerfartøjer med fiskerirettigheder ud af kystfiskergruppen. Hvis et fartøj har valgt at være omfattet af reglerne for kystfiskerfartøjer, er det i bindingsperioden kun muligt at sælge fartøjet med fiskerirettigheder til andre kystfiskerfartøjer. Fartøjer i kystfiskersegmentet kan derimod købe fartøjer med fiskerirettigheder fra fartøjer uden for kystfiskersegmentet.

Kystfiskerfartøjer, der vælger kystfiskersegmentet, kan kun deltage i puljefiskeriet sammen med andre fartøjer i kystfiskersegmentet.

Fartøjerne kan forud for hvert kvoteår tilmelde sig ordningen. Bindingsperioden er på 3 år.

Parterne evaluerer sammen med Kystfiskerudvalget og erhvervet i øvrigt ordningen efter 1 år. Såfremt sammensætningen af fartøjsstørrelserne i det demersale fiskeri udvikler sig således, at andelen af fartøjer, der opfylder kystfiskerkriterierne ændres væsentligt, vil parterne vurdere, om der gennem udmøntning af en eventuel toldningsordning skal ske en øget tildeling af fangstmængder af de arter, der er omfattet af FKA-ordningen til kystfiskersegmentet.

Bemærkninger

Kystfiskerordningen tager udgangspunkt i den politiske aftale af 29. juni 2004. Den er tilpasset på en række punkter efter forslag fra Kystfiskerudvalget.

IV Sild, makrel og industrifiskeri

IOK ordningen for sild udløber med udgangen af 2007. m.h.p. at sikre den fortsatte strukturtilpasning samt sikkerhed for sektorens økonomiske dispositioner videreføres IOK-ordningen. Reguleringen for makrel og industrifiskeri udformes som sildereguleringen og der indføres et 8-årigt opsigelsesvarsel for disse fiskerier. Det bliver frivilligt for demersale fartøjer, om de ønsker en FKA for brisling eller en IOK ordning.

Bemærkninger

IOK ordningen for sild omfatter heller ikke fremover Østersøen. Brislingefiskeriet reguleres i dag med en frivillig A-ordning for fartøjer, som har valgt en IK-regulering med mulighed for sammenlægning af fartøjer og kvoter, og en B-ordning, hvor fartøjerne har valgt et rationsfiskeri. A-ordningen er typisk valgt af industrifartøjer, der driver et rent industrifiskeri - eventuelt suppleret med sild og makrel. B-ordningen er typisk valgt af mindre fartøjer, der driver et blandet demersalt fiskeri og industrifiskeri. Det vil være hensigtsmæssigt at fastholde adgangen til at vælge mellem de to ordninger under Ny Regulering.

Det vurderes, at det ved videreførelsen af IOK-ordningen vil være hensigtsmæssigt, at det sker som en ordning med en 8-årig opsigelsesfrist, således at der ikke er tale om en permanent overdragelse.

V Ophugningsordning for demersale fartøjer og afvikling af Fiskeribanken

De danske demersale fiskerireguleringer tilrettelægges som hovedregel for korte perioder og kun i enkelte tilfælde for et kvoteår ad gangen. Parterne har imidlertid noteret, at fiskernes forventninger til det fremtidige fiskeri ofte kan strække sig ud over kvoteåret, og at disse forventninger på meget forskellig vis bygger på hidtidigt fiskeri over kortere eller længere perioder. Parterne noterer, at Ny Regulering ikke i alle tilfælde vil kunne opfylde disse fiskeres forventninger. Parterne finder derfor, at der skal gennemføres en ophugningsordning, der giver mulighed for, at fiskere, der i forbindelse med Ny Regulering ønsker at forlade erhvervet kan få støtte hertil. Den mængde fisk, der frigives som følge af ophugningsstøtten tildeles det segment, hvorfra den stammer, og inden for segmentet i forhold til FKA systemet. De frigivne mængder vil reducere betydningen af de fiskerirettigheder, der knytter sig til "hvilende kapacitet", jf. i øvrigt aftalens særlige regulering heraf.

På baggrund heraf er parterne enige om at afsætte midler til en ophugningsordning for det demersale fiskeri.

Rammerne for ordningen fastsættes på Finansloven for 2006.

Parterne konstaterer på baggrund af en tværministeriel rapport om Fiskeribankens situation, at banken som følge af stigende underskud, et ikke-konkurrencedygtigt produktudbud samt en manglende handlefrihed i forhold til EU's statsstøtteregler, synes vanskelig at videreføre på et fornuftigt grundlag. Fiskeribanken forventes i 2007 at blive nødsaget til at søge om statslig kapitaltilførsel. En planlagt afvikling af Fiskeribanken vil kunne tilrettelægges sådan, at det private marked får tid til at tilpasse finansieringstilbuddene til fiskerierhvervet. Parterne finder, at afviklingen bør igangsættes snarest m.h.p. at sikre en passende afviklingsperiode, hvor erhverv og finansieringsinstitutter kan tilpasse sig den nye situation. Parterne noterer, at afviklingen kræver lovgivning.

VI Biologisk rådgivning

Parterne finder, at kvaliteten af den biologiske rådgivning er central for en bæredygtig fiskeriforvaltning, hvor rådgivningen i videst muligt omfang tager udgangspunkt i de faktiske forhold i havet. Fiskernes accept af den biologiske rådgivning og den deraf følgende fiskeriforvaltning forudsætter en aktuel og retvisende rådgivning, og en dialog med erhvervet om rådgivningens indhold, der sikrer en gensidig forståelse af situationen. Parterne prioriterer derfor en forbedret og mere aktuel biologisk rådgivning med en højere grad af erhvervets inddragelse.

VII Generelt

Fødevareministeren vil i forbindelse med gennemførelsen af aftalen holde aftaleparterne orienteret om den konkrete udformning af reguleringen og konsekvenser heraf. Ministeren aflægger hvert år inden 1. juli og frem til 2009 rapport om ordningens funktion. Ordningen evalueres inden 5 år fra ikrafttræden.

Parterne er enige om at fødevareministeren vil arbejde for en øget fleksibilitet i EU's kvoteregulering således, at det bliver muligt at overføre EU kvoter henholdsvis til og fra et efterfølgende kvoteår inden for en ramme på omkring 10%. Flexibiliteten kan bl.a. medvirke til, at fiskere, der har opfisket deres fangstmængder, kan få en ekstra tildeling m.h.p. at undgå udsmid. Fødevareministeren vil endvidere arbejde for, at havdageordningen, der følger af EU's genopretningsplaner, afskaffes. Fødevareministeren vil desuden arbejde for, at EU-reglerne for fiskeriet, herunder de tekniske bevaringsbestemmelser, tilpasses så udsmid i fiskeriet kan begrænses og der sikres større selektivitet i fiskeriet.

Fødevareministeren vil undersøge grundlaget for gradvist at indføre et ressourcegebyr, fx i form af en toldningsordning i danske fiskerier. Toldningsordningen, der skal komme erhvervet til gode, vil kunne bidrage til generationsskiftet og til, i sammenhæng med regeringens bæredygtighedspakke at indføre incitamenter til at udøve et stadigt mere bæredygtigt fiskeri. Kvoteandelene fra en toldningsordning kan endvidere anvendes til at justere forholdet mellem kystfiskersegmentet og det øvrige fiskeri, hvis der er behov for det. Ordningen gennemføres i samarbejde med erhvervet.

Parterne er enige om, at fødevareministeren på baggrund af den indgåede aftale afholder 6 offentlige møder for fiskerierhvervet m.h.p. at orientere om aftalens indhold. Parterne vil i enighed efterfølgende kunne justere aftalen. Aftalen forelægges parternes folketingsgrupper inden tiltræden.

Fødevareministeren optager drøftelser med aftaleparterne om udarbejdelse af en handlingsplan, der med udgangspunkt i den nye regulering sætter fokus på de initiativer, der kan fremme øget værditilvækst i fiskerisektoren, øget bæredygtighed i fiskeriet samt udnyttelse af vækstmulighederne i akvakultur.

Bemærkninger

Fartøjer, der er omfattet af EU's havdageordning knyttet til genopretningsplanerne for torsk, kan vælge at samle det månedligt antal tildelte havdage til anvendelse i en bestemt periode. Derfor vil indførelse af FKA sammenlignet med en regulering med et rationssystem med eksempelvis 14-dages rationer give mulighed for bedre tilrettelæggelse af fiskeriet og derved en mere hensigtsmæssig udnyttelse af havdageordningen for dansk fiskeri .